

חוק ההגנה על חוסים, תשכ"ו-1966 *

פרק א': פרישנות

1. בחוק זה –

- “אחראי לחוסה” – הורה, לרבות הורה חורג, מאמץ, אפוטרופוס או מי שהחוסה נמצא במשמורתו או בהשגחתו, או מי שהחוסה נתון באותה שעה להשפעתו;
“בית-משפט” – בית-משפט שלום;
“חוסה” – קטין שלא מלאו לו 14 שנה או מי שמפאת נכות, ליקוי בשכלו או זיקנה אינו מסוגל לדאוג לצרכי חייו;
“מעון” – כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, תשכ"ה-1965,¹
“פקיד סעד” – כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958.²

הגדרות

פרק ב': הגנה מפני ניצול

2. אחראי לחוסה העושה אחד הדברים המנויים להלן כנסיבות העלולות לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של החוסה, דינו – מאסר חודש אחד או קנס חמש מאות לירות:
(1) גורם או מניח שהחוסה יימצא, עמו או בלעדיו, ברשות הרבים או במקום הפתוח לציבור, באופן שיש בו כדי להסב תשומת לב הציבור לענין שהאחראי מעונין בו, ובכלל זה קבלת נדבות;
(2) גורם או מניח שהחוסה יימצא, עמו או בלעדיו, בכל מקום שהוא, באופן שיש בו כדי להפעיל לחץ על אדם או מוסד לעשות מעשה או לחדול ממעשה, ובכלל זה לחץ לקבל ממנו חוסה לטיפול.
3. (א) היה קצין משטרה סבור שאדם פלוגי עובר עבירה לפי סעיף 2, רשאי הוא לנקוט כל האמצעים הדרושים לדעתו להעברת החוסה למקום מגוריו, או, בהתייעצות עם פקיד סעד, למקום מתאים אחר.
(ב) הועבר חוסה למקום שהוא מחוץ לרשותו של האחראי לחוסה, לא יוחזק בו יותר משבוע ימים אלא באישור בית משפט.

ניצול

העברת החוסה
מרשות האחראי לו

פרק ג': הגנה על שלומו של חוסה

4. היה פקיד סעד סבור, כי שלומו הגופני או הנפשי של חוסה בגיר נפגע, או עלול להפגע, פגיעה חמורה מהעדר טיפול ראוי, וכי למניעת הסכנה יש צורך בהוראת בית-משפט, משום שאין החוסה או האחראי עליו מסכימים לטיפול הדרוש, רשאי הוא לפנות לבית-המשפט בבקשה ליתן הוראות לענין זה.
5. הוגשה בקשה לפי סעיף 4, ישמע בית המשפט את פקיד הסעד ואת האחראי לחוסה ואת החוסה אם הוא מסוגל להבין בענין, ואם ראה טעם לבקשה, רשאי הוא ליתן כל הוראה הנראית לו דרושה לשמירת שלומו הגופני והנפשי של החוסה.

העדר טיפול
ראוי

סמכות
בית המשפט

* נתקבל בכנסת ביום א' באב תשכ"ו (18 ביולי 1966); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 641, תשכ"ה, עמ' 150.

1 ס"ח 444, תשכ"ה, עמ' 48.
2 ס"ח 249, תשי"ח, עמ' 103.

6. לא יורה בית המשפט על טיפול רפואי בניגוד לרצונו של חוסה בגיר, אלא אם היה החוסה לקוי בשכלו או שהוא מתנגד לטיפול מטעמים לא סבירים.
7. ראה בית המשפט שאין דרך אחרת להבטיח שלומו הגופני או הנפשי של חוסה בגיר אלא בהעברתו למעון או לבית-חולים, יורה לעשות כן לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים ובלבד שהעברה לבית חולים לחולי-נפש תיעשה לפי החוק לטיפול בחולי-נפש, תשט"ו—1955.³
8. הוראה שניתנה לפי הסעיפים 5 עד 7 רשאי בית המשפט בכל עת, לפי בקשת החוסה, האחראי לו, פקיד הסעד או כל אדם אחר שההוראה ניתנה לו, לשנותה, לקצר או להאריך תקפה, לחדשה או לבטלה.
9. החלטת בית המשפט לפי הסעיפים 5 עד 8 ניתנת לערעור לפני בית-משפט מחוזי, והוא ידון בה בשופט אחד.
10. הסמכויות הנתונות לבית-המשפט לפי חוק זה באות להוסיף על סמכויותיו לפי כל דין אחר ולא לגרוע מהן.
11. החלטות של בית המשפט לפי פרק זה יוצאו לפועל על-ידי פקיד סעד, אם לא הורה בית המשפט על דרך אחרת; אולם לא ישתמש פקיד הסעד בכוח לביצוע החלטות בית-המשפט, אלא באמצעות המשטרה.
12. פקיד סעד הפועל לפי פרק זה רשאי להשתמש בסמכויות לפי סעיף 3 לחוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו—1955,⁴ אף שלא נצטווה על-ידי בית-המשפט.
13. פקיד סעד שהגיעה אליו ידיעה אנג חקירה ישמרגה בסוד ולא יגלנה אלא במידה שיש צורך בכך לשם ביצוע חוק זה או חוק אחר והתקנות לפיהם.
14. (א) המפריע לפקיד סעד או לכל אדם אחר שהוטלה עליו חובה לפי פרק זה למלא תפקידם, דינו — מאסר שלושה חדשים או קנס חמש מאות לירות.
(ב) מי שלא קיים הוראת בית המשפט לפי פרק זה, דינו — מאסר שלושה חדשים או קנס חמש מאות לירות, אולם בית המשפט רשאי להחליט שלא ישא הנאשם בעונשו, כולו או מקצתו, אלא אם לא קיים החלטת בית המשפט תוך התקופה שיקבע.

פרק ד': ביצוע

15. שר הסעד ממונה על ביצוע חוק זה ורשאי להתקין תקנות לביצועו, והוא ימנה לענין חוק זה פקיד סעד ראשי ופקידי סעד.

יוסף בורג
שר הסעד

לוי אשכול
ראש הממשלה

קדיש לוז
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

³ ס"ח 187, תשט"ו, עמ' 121.
⁴ ס"ח 187, תשט"ו, עמ' 126.